

Historischer Rundbrief Historyczny Okólnik

Ausgabe / Edycja 2022-1

Historische Kommission für den Kreis Neustadt/OS e.V.
Komisja Historyczna Powiatu Prudnickiego

Schlossportal Oberglogau / Portal zamku w Głogówku

Liebe Mitglieder und Freunde der Historischen Kommission!

Zunächst möchte ich Ihnen / Euch allen nachträglich ein frohes und gesundes neues Jahr 2022 wünschen! Das ist verbunden mit der Hoffnung, dass auch die Corona-Pandemie abklingen und unsere weiteren Projekte nicht behindern wird.

Unsere Pläne für 2022 sind nämlich umfassend: Zuerst soll vom **18. bis zum 23. April 2022 im Kreis Neustadt** unsere nächste „**Historische Woche**“ mit Buchvorstellungen, Vorträgen und Archivbesuchen durchgeführt werden. Alle Mitglieder und sonstigen Interessenten sind dazu herzlich willkommen! Insbesondere soll bei der Historischen Woche unser neues Buch „**Circulus Neostadiensis**“ (Studien zur Geschichte des Kreises Neustadt/OS / Studia z historii powiatu prudnickiego) mit seinen zahlreichen zweisprachigen Beiträgen vorgestellt werden. Dieses neue Buchformat geht auf eine Initiative unseres Zweiten Vorsitzenden, Andreas Smarzly, zurück, dem an dieser Stelle ganz herzlich für sein außergewöhnliches Engagement für dieses Projekt gedankt werden soll.

Im Herbst soll dann unsere **Jahreshauptversammlung in Verbindung mit einem kleinen Seminar zur Geschichte der Vertreibung in Northeim (11. – 13.11.22)** erfolgen. Darüber werden wir Sie / Euch im Sommer weiter informieren.

Weitere Fortschritte macht auch unser Projekt einer „Digitalen Bibliothek“, in der auf unserer Homepage zukünftig zahlreiche Aufsätze zur Geschichte des Kreises Neustadt direkt zugänglich gemacht werden sollen.

Ich persönlich freue mich zudem, in diesem Rundbrief nun endlich das Erscheinen meiner Dissertation über das Paulinerkloster Wiese bei Oberglogau bekanntgeben zu können.

Ralph Wrobel, 1. Vorsitzender

Szanowni członkowie i przyjaciele Komisji Historycznej!

W pierwszej kolejności pragnę złożyć Państwu/Wam życzenia zdrowia i szczęścia w Nowym Roku 2022! Wraz z życzeniami wyrażam nadzieję na szybkie zakończenie pandemii koronawirusa i możliwość realizacji naszych projektów.

Mamy wiele planów na 2022 rok: W dniach **od 18 do 23 kwietnia 2022 r.** planujemy zorganizować w powiecie prudnickim „**Tydzień historyczny**” powiązany z prezentacjami książek, wykładami oraz wizytami w archiwach. Serdecznie zapraszamy wszystkich członków oraz pozostałe osoby zainteresowane do wzięcia udziału w tym wydarzeniu! Podczas „Tygodnia historycznego” w szczególności planujemy prezentację naszej nowej książki wydanej w wersji dwujęzycznej „**Circulus Neostadiensis**” (Studia z historii powiatu prudnickiego). Inicjatorem nowej pozycji był nasz drugi przewodniczący, Andreas Smarzly, któremu z tego miejsca pragnę serdecznie podziękować za zaangażowanie w ten projekt.

Jesienią zaplanowaliśmy **Roczne Walne Zgromadzenie połączone z małym seminariem dotyczącym historii wypędzenia, które odbędzie się w Northeim (11-13.11.22)**. O tym wydarzeniu zostaniecie Państwo poinformowani w następnym wydaniu Okólnika.

Dalszy postęp prac nad projektem „Biblioteki cyfrowej”, dzięki której na naszej stronie internetowej będzie można w przyszłości znaleźć liczne prace dotyczące historii powiatu prudnickiego.

Ja osobiście cieszę się, że w niniejszym okólniku mogę poinformować o wydaniu mojej pracy doktorskiej dotyczącej paulińskiego klasztoru w Mochowie koło Głogówka.

Ralph Wrobel, pierwszy przewodniczący

Einladung:

Historische Woche im Kreis Neustadt/OS

Zeitraum: 18. – 23. April 2022

Hotel: Hotel Salve, Oberglogau

Programm (Entwurf, Stand 16.1.2022)

Montag, 18.4.2022

Individuelle Anreise der Teilnehmer aus Deutschland
19:00 Uhr Gemeinsames Abendessen mit Kooperationspartnern im Hotel Salve

Dienstag, 19.4.2022

08:00 – 09:00 Uhr gemeinsames Frühstück
09:00 – 16:00 Uhr Ausflug ins Staatsarchiv Oppeln, individuelle Forschung
17:00 – 18:00 Uhr **Vorstellung der Publikation „Circulus Neostadiensis“, (A. Smarzly, Kulturhaus in Zülz)**
19:00 – 21:00 Uhr gemeinsames Abendessen

Mittwoch, 20.4.2022

08:00 – 09:00 Uhr gemeinsames Frühstück
09:00 – 14:00 Uhr Ausflug ins Staatsarchiv Oppeln, individuelle Forschung
15:00 – 17:00 Uhr **„Kerpen im Jahr 1300, 1800, 2000: Eine vergleichende Rekonstruktion“ (Vortrag mit Diskussion, R. Wrobel, Gemeindehaus Kerpen)**
18:00 – 20:00 Uhr **Vorstellung des Buches „Leben und Missionstätigkeit von OFM Valerio Kirsch aus Körnitz“ (Andrea Smolarz, Schule Körnitz)**
20:30 – 21:00 Uhr gemeinsames Abendessen im Hotel Salve

Donnerstag, 21.4.2022

08:00 – 09:00 Uhr gemeinsames Frühstück
09:00 – 14:00 Uhr Freizeit
17:00 – 19:00 Uhr **Vorstellung der Publikation „Circulus Neostadiensis“, (A. Smarzly, Regionalmuseum Neustadt)**
19:00 – 20:00 Uhr gemeinsames Abendessen in Neustadt

Freitag, 22.4.2022

08:00 – 09:00 Uhr gemeinsames Frühstück
09:00 – 14:00 Uhr Freizeit
15:00 – 17:00 Uhr **Vorstellung der Publikation „Circulus Neostadiensis“ und weiterer Publikationen (A. Smarzly, R. Wrobel, Regionalmuseum Oberglogau)**
17:30 – 18:30 Uhr **außerordentliche Mitgliederversammlung der HKKNOS (Regionalmuseum Oberglogau)**
19:00 – 22:00 Uhr Feierliches Abschlussabendessen aller Mitglieder und Freunde der HKKNOS im Hotel Salve

Samstag, 23.4.2022

08:00 – 09:00 Uhr gemeinsames Frühstück
Individuelle Abreise der Teilnehmer aus Deutschland

Zaproszenie:

Tydzień Historyczny w powiecie prudnickim

Termin: 18 - 23 kwietnia 2022 r.

Hotel: Hotel Salve, Głogówek

Program (projekt, stan na dzień 16.01.2022 r.)

Poniedziałek, 18.04.2022 r.

Przyjazd indywidualny uczestników z Niemiec

godz. 19:00   Wspólna kolacja w Hotelu Salve

Wtorek, 19.04.2022 r.

08:00 – 09:00   Wspólne śniadanie

09:00 - 16:00   Wyjazd do Archiwum Państwowego w Opolu, badania własne

17:00 - 18:00   **Prezentacja publikacji „Circulus Neostadiensis”, (A. Smarzły, Dom kultury w Białej)**

19:00 – 21:00   Wspólna kolacja

Środa, 20.04.2022 r.

08:00 – 09:00   Wspólne śniadanie

09:00 - 14:00   Wyjazd do Archiwum Państwowego w Opolu, badania własne

15:00 - 17:00   **„Kierpień w roku 1300, 1800, 2000: „Rekonstrukcja porównawcza” (wykład z dyskusją, R. Wrobel, Kierpień)**

18:00 - 20:00   **Prezentacja książki „Życie i działalność misyjna o. Valéria Kirscha z Kórnicy” (Andrea Smolarz, szkoła w Kórnicy)**

20:30 – 21:00   Wspólna kolacja w Hotelu Salve

Czwartek, 21.04.2022 r.

08:00 – 09:00   Wspólne śniadanie

09:00 – 14:00   Czas wolny

17:00 - 19:00   **Prezentacja publikacji „Circulus Neostadiensis”, (A. Smarzły, Muzeum Ziemi Prudnickiej w Prudniku)**

19:00 – 20:00   Wspólna kolacja w Prudniku

Piątek, 22.04.2022 r.

08:00 – 09:00   Wspólne śniadanie

09:00 – 14:00   Czas wolny

15:00 - 17:00   **Prezentacja publikacji „Circulus Neostadiensis” oraz pozostałych publikacji (A. Smarzły, R. Wrobel Muzeum Regionalne w Głogówku)**

17:30 - 18:30   **Nadzwyczajne Zgromadzenie Członków HKKNOS (Muzeum Regionalne w Głogówku)**

19:00 - 22:00   Wspólna uroczysta kolacja wszystkich członków i przyjaciół HKKNOS w Hotelu Salve

Sobota, 23.04.2022 r.

08:00 – 09:00   Wspólne śniadanie

Powrót indywidualny uczestników z Niemiec

Protokoll der

Jahreshauptversammlung

der Historischen Kommission für den Kreis Neustadt/OS

am 10.10.2021 im Hotel Goldener Löwe in Northeim

Anwesenheit gem. Liste: 11 Mitglieder

Protokoll: K. Sauer

TOP 1: Begrüßung, Feststellung der Beschlussfähigkeit durch den Vorsitzenden

TOP 2: Bericht des Vorstandes:

Die Studienfahrt 2021 fiel wegen großer Zurückhaltung bei den Anmeldungen (15) aus, so dass die Vorbereitungsarbeit ergebnislos blieb. Die nächste Studienfahrt soll in 2 Jahren mit ähnlichem Programm stattfinden, der Zweijahresrhythmus beibehalten werden. 2022 soll die historische Woche der Schwerpunkt sein.

Buchprojekte: s. TOP 5

Der Verein hat die Digitalisate der Urmesstischblätter für den Kreis Neustadt zur Ansicht erworben. Bei Interesse können sich Mitglieder beim Vorstand melden. Vor der Verwendung für Publikationen ist jeweils die Staatsbibliothek Berlin anzufragen.

Es wurden mehrere Bücher angeschafft (vgl. Liste im Historischen Rundbrief 2021/1).

Das Buch von R. Wrobel über das Kloster Wiese liegt vor. (Vgl. Neuerscheinungen, weiter hinten)

A. Smarzly schlägt vor, Artikel der Mitglieder auf der Homepage der Historischen Kommission zu veröffentlichen bzw. sie dort zu verlinken („Digitale Bibliothek“). Die Mitglieder werden aufgefordert, ihre Aufsätze, die außerhalb der Kommission veröffentlicht wurden, als PDF-Datei an den Vorstand zu schicken oder einen entsprechenden Link zu schicken für Aufsätze, die bereits im Internet veröffentlicht sind.

R. Wrobel verweist darauf, dass die Oberschlesischen Jahrbücher bereits online zur Verfügung stehen und unter seiner Verantwortung die Digitalisierung der Schlesischen Geschichtsblätter weit vorangeschritten ist. Sie werden wie die Jahrbücher über die Martin-Opitz-Bibliothek zugänglich sein.

A. Smarzly berichtet, dass bisher die Bemühungen, jemanden zur Übertragung der Landbücher zu finden, nicht ohne Erfolg geblieben sind. Es liegt jetzt ein neues Angebot vor. Die komplette Übertragung/Erstellung von Regesten übersteigt aber die finanziellen und fachlichen Möglichkeiten der Kommission. Der Vorstand beantragt, den Anbieter zu beauftragen, zunächst zu sichten, wie viele Seiten konkret den Kreis Neustadt betreffen, und dann ein entsprechendes konkretes Angebot abzugeben.

A. Smarzly teilt mit, dass ein Vorstandsmitglied des Vereins Silesius Radikum in Ostoberschlesien Mitglied der Kommission ist und regt an, eine Zusammenarbeit anzustreben.

Kassenbericht des Schatzmeisters

Der Schatzmeister legt die Entwicklung der Finanzen dar und zieht insgesamt ein positives Fazit. Er hebt die Bedeutung der Studienfahrten für die Einnahmen der Kommission hervor.

Bei der historischen Woche 2022 soll es eine Versammlung der dort anwesenden Mitglieder stattfinden, auf der auch über die Einführung eines ermäßigten Beitragssatzes von 5,- € für die polnischen Mitglieder beraten werden soll.

Bericht des Webmasters

Ch. Sarnes berichtet, dass die Homepage seit Jahren problemlos funktioniert, und regt an, sie neu zu gestalten. Der Vorschlag trifft auf allgemeine Zustimmung und soll eigenverantwortlich durch den Webmaster erfolgen. Er verweist auf die Möglichkeit, auf Anfrage an webmaster@hkknos.de eine Email-Adresse nach dem Muster vorname.name@hkknos.de (oder .eu) zu bekommen.

R. Wrobel dankt den Mitgliedern im Namen des Vorstandes für deren Unterstützung.

TOP 3: Kassenprüfung und Entlastung des gesamten Vorstandes

Die Kasse wurde von Christian Sarnes und Maik Gliese geprüft. Sie empfehlen die Entlastung des Vorstandes. Der Antrag wird mit 8 Stimmen bei 3 Enthaltungen angenommen.

TOP 4: Neuwahl des Vorstandes

Wahl des geschäftsführenden Vorstandes

Alle 3 amtierenden Vorstandsmitglieder erklären ihren Rücktritt vom Amt. Johannes Preisner übernimmt als ältestes der anwesenden Mitglieder das Amt des Wahlleiters.

Wahl des ersten Vorsitzenden: Vorgesprochen wird Ralph Wrobel, der seine Bereitschaft zur Übernahme des Amtes erklärt. Der Vorschlag wird mit 10 Stimmen bei einer Enthaltung angenommen. R. Wrobel nimmt die Wahl an.

Wrobel übernimmt die Leitung der weiteren Vorstandswahlen.

Wahl des zweiten Vorsitzenden: Vorgesprochen wird A. Smarzly, der seine Bereitschaft zur Übernahme des Amtes erklärt. Der Vorschlag wird mit 10 Stimmen bei einer Enthaltung angenommen. A. Smarzly nimmt die Wahl an.

Wahl des Schatzmeisters: Vorgesprochen wird S. König, der seine Bereitschaft zur Übernahme des Amtes erklärt. Der Vorschlag wird mit 10 Stimmen bei einer Enthaltung angenommen. S. König nimmt die Wahl an.

Wahl des erweiterten Vorstandes:

Wahl des Webmasters: Vorgesprochen wird Ch. Sarnes, der seine Bereitschaft zur Übernahme des Amtes erklärt. Der Vorschlag wird mit 10 Stimmen bei einer Enthaltung angenommen. Ch. Sarnes nimmt die Wahl an.

Wahl des Schriftführers: Vorgesprochen wird K. Sauer, der seine Bereitschaft zur Übernahme des Amtes erklärt. Der Vorschlag wird mit 10 Stimmen bei einer Enthaltung angenommen. K. Sauer nimmt die Wahl an.

Wahl der Kassenprüfer: Vorgesprochen werden Maik Gliese und Peter Ernst, die ihre Bereitschaft zur Übernahme des Amtes erklären. Der Vorschlag wird mit 9 Stimmen bei zwei Enthaltungen angenommen. P. Ernst und M. Gliese nehmen die Wahl an.

TOP 5: Forschungs- und Publikationsprojekte

Circulus Neostadiensis – Beiträge zur Geschichte des Kreises Neustadt/OS“: A. Smarzly berichtet, dass der erste Band des Buches übersetzt, formatiert und korrekturgelesen ist. Es soll ein Antrag an das

Kulturwerk Schlesien auf Übernahme eines Teils der Übersetzungs- und Druckkosten gestellt werden. Weitere Fördermittelanträge wurden beim Kreis Neustadt und verschiedenen dortigen Gemeinden gestellt. Eine positive Rückmeldung gab es von der Stadt Zülz, die für 2000 Zł Exemplare abnehmen wird, sowie von der Kreisverwaltung Neustadt, die ebenfalls eine noch unbestimmte Anzahl Exemplare kaufen wird. Die Publikation ist für April 2022 geplant. Für einen zweiten Band liegen bereits einige Beiträge vor.

J. Preisner: „Vertreibung aus dem Kreis Neustadt/OS“: R. Wrobel berichtet, dass ein Gutachten zum Manuskript eingeholt und dieses darauf vom Autor überarbeitet worden ist. Museumsdirektor Dominiak hat zum Ergebnis positiv Stellung genommen. Der aktuelle Titel ist „Schicksal der Deutschen aus der Gegend von Neustadt/OS in den Jahren 1945-48“. R. Wrobel sieht 3 Möglichkeiten, zu einer polnischen Übersetzung zu kommen: 1) J. Preisner klärt mit dem Neustädter Museum, dass dort die Übersetzung besorgt und finanziert wird, 2) J. Preisner stellt der Kommission seine eigene ältere Übersetzung zur Verfügung, die A. Smolarz dann dem veränderten Inhalt entsprechend überarbeiten wird, 3) J. Preisner wirbt selber Drittmittel für eine Überarbeitung ein. Preisner erklärt sich zur Variante 2 bereit.

A. Smolarz: „Leben und Missionstätigkeit von OFM Valerio Kirsch aus Körnitz“: Die Autorin stellt per Videokonferenz den Stand ihres Buchprojektes vor. Es soll zweisprachig in der Landeskundlichen Schriftenreihe der Kommission erscheinen. Offen sind noch die Übersetzung ins Deutsche (Zeitraumen, Kosten, Finanzierung) sowie die Finanzierung insgesamt. Die Autorin wird weiter an der Klärung dieser Fragen arbeiten.

Wappen und Siegel der Orte des Kreises Neustadt: S. König stellt die Idee vor, die Wappen und Siegel der Orte des Kreises Neustadt sowie deren Herkunft und Bedeutung zu erforschen. Ergänzend wären Schilder (Ortsschilder etc.) interessant.

TOP 6: Veranstaltungsplanung

Die historische Woche ist vom 19. bis 22.4.2022 (Woche nach Ostern) geplant, das Programm soll im Rundbrief Anfang des Jahres veröffentlicht werden

R. Wrobel schlägt vor, die nächste Jahreshauptversammlung am 11.-13. November 2022 in Northeim zusammen mit dem Heimattreffen der Neustädter und Teilnehmern aus den Kreisen Neustadt und Northeim unter dem Titel „Vertreibung und Verifikation. Der Kreis Neustadt 1945-47“ durchzuführen. Die nachfolgende JHV findet dann voraussichtlich im April 2023 statt.

TOP 7: Sonstiges

H. Młynaska aus Oberglogau hat ein Buch über die Borromäerinnen in Oberglogau fast fertiggestellt. R. Wrobel wird ihr 100 € als Zuschuss anbieten. Mehr ist derzeit finanziell nicht realisierbar.

Protokół

Rocznego Walnego Zgromadzenia

Komisji Historycznej Powiatu Prudnickiego

w dniu 10.10.2021 r. w Hotelu Goldener Löwe w Northeim

Obecność zgodnie z listą uczestników: 11 członków

Protokół: K. Sauer

TEMAT 1: Powitanie, stwierdzenie zdolności do podejmowania uchwał przez przewodniczącego

TEMAT 2: Raport zarządu:

Wyjazd studyjny w 2021 r. nie odbył się z uwagi na słabe zainteresowanie (15 osób), stąd wszelkie przygotowania okazały się zbędne. Kolejna wizyta studyjna planowana jest za 2 lata z podobnym programem, przy tym postanowiono zachować cykl dwuletni wizyt. W 2022 roku tematem głównym jest „Tydzień Historyczny”.

Projekty książkowe: patrz TEMAT 5

Komisja pozyskała do wglądu wersję cyfrową historycznych map topograficznych powiatu prudnickiego. W przypadku zainteresowania prosimy o kontakt z zarządem. W przypadku wykorzystania publikacji należy skontaktować się z Biblioteką Państwową w Berlinie.

Zakupiono liczne książki (por. listę w Okólniku Historycznym wydanie 2021/1).

Dostępna jest książka R. Wrobla o klasztorze paulińskim. (Patrz nowe pozycje, w dalszej części okólnika).

A. Smarzły zaproponował publikację artykułów członków na stronie internetowej Komisji Historycznej lub też udostępnienie linków do artykułów na stronie („Biblioteka cyfrowa”). Członkowie są proszeni o przesyłanie wykładów i referatów publikowanych poza wiedzą Komisji w formacie plików PDF do zarządu lub też udostępnienie linku do publikacji, które już pojawiły się w Internecie.

R. Wrobel zwrócił uwagę, że roczniki górnośląskie „Oberschlesische Jahrbücher” są już dostępne w wersji online i pod jego naciskiem cyfryzacja czasopism historycznych „Schlesische Geschichtsblätter” istotnie przyspieszyła. Będą one dostępne, podobnie jak roczniki, w Bibliotece im. Martina Opitza/Martin-Opitz-Bibliothek.

A. Smarzły poinformował, że dotychczasowe starania o pozyskanie osoby do przełożenia ksiąg ziemskich nie pozostały bezskuteczne. Dostępna jest nowa oferta. Pełne przełożenie/przygotowanie rejestrów przekracza jednak możliwości finansowe i kadrowe Komisji. Zarząd złożył wniosek u oferenta o przejrzenie, ile stron dokładnie obejmuje powiat prudnicki i następnie przekazanie dokładnej oferty.

A. Smarzły poinformował, że członek zarządu towarzystwa Silesius Radikum na wschodzie Górnego Śląska jest członkiem Komisji i zgłosił chęć zacieśnienia współpracy ze wspomnianym towarzystwem.

Raport finansowy skarbnika

Skarbnik przedstawił sytuację finansową i wyraził zadowolenie ze stanu finansów. Podkreślił również znaczenie wizyt studyjnych dla przychodów Komisji.

Podczas „Tygodnia historycznego” zaplanowanego na 2022 r. ma się odbyć spotkanie obecnych na nim członków, podczas którego ma zostać przedyskutowane wprowadzenie ulgowej składki członkowskiej w wysokości 5 EUR dla członków z Polski.

Raport administratora strony

Ch. Sarnes poinformował, że strona internetowa od lat funkcjonuje bez zarzutu i zachęcił do jej modyfikacji. Propozycja spotkała się z zainteresowaniem a zmiany mają zostać wprowadzone na odpowiedzialność administratora. Wskazał on na możliwość otrzymania nazwy skrzynki poczty elektronicznej o wzorze imię.nazwisko@hkknos.de (lub .eu), taką chęć prosimy zgłaszać pod adresem webmaster@hkknos.de

R.Wrobel podziękował członkom w imieniu zarządu za wsparcie.

TEMAT 3: Sprawdzenie stanu kasy i udzielenie absolutorium całemu zarządowi

Stan kasy został sprawdzony przez Christiana Sarnesa i Maika Gliese. Zalecili oni udzielenie absolutorium zarządowi. Wniosek został przyjęty 8 głosami przy 3 głosach wstrzymujących się.

TEMAT 4: Wybór nowego zarządu

Wybór zarządu wykonawczego

Wszyscy 3 urzędujący członkowie zarządu wyrazili wolę ustąpienia z urzędu. Johannes Preisner jako najstarszy z obecnych członków przejął rolę prowadzącego wybory.

Wybór pierwszego przewodniczącego: zaproponowano Ralpha Wrobla, który wyraził gotowość przejęcia urzędu. Wniosek został przyjęty 10 głosami przy 1 głosie wstrzymującym się. R. Wrobel przyjął wybór.

Wrobel przejął rolę prowadzącego dalsze wybory członków zarządu.

Wybór drugiego przewodniczącego: zaproponowano A. Smarzlego, który wyraził gotowość przejęcia urzędu. Wniosek został przyjęty 10 głosami przy 1 głosie wstrzymującym się. A. Smarzly przyjął wybór.

Wybór skarbnika: zaproponowano S. Königa, który wyraził gotowość przejęcia urzędu. Wniosek został przyjęty 10 głosami przy 1 głosie wstrzymującym się. S.König przyjął wybór.

Wybór zarządu rozszerzonego:

Wybór administratora strony: zaproponowano Ch.Sarnesa, który wyraził gotowość przejęcia urzędu. Wniosek został przyjęty 10 głosami przy 1 głosie wstrzymującym się. Ch.Sarnes przyjął wybór.

Wybór protokolanta: zaproponowano K. Sauera, który wyraził gotowość przejęcia urzędu. Wniosek został przyjęty 10 głosami przy 1 głosie wstrzymującym się. K. Sauer przyjął wybór.

Wybór kontrolera kasowego: zaproponowano Maika Gliese i Petera Ernsta, którzy wyrazili gotowość przejęcia urzędu. Wniosek został przyjęty 9 głosami przy 2 głosach wstrzymujących się. P. Ernst i M. Gliese przyjęli wybór.

TEMAT 5: Projekty badawcze i publikacje

„*Circulus Neostadiensis – o historii powiatu prudnickiego*“: A. Smarzly poinformował, że pierwszy tom książki został przetłumaczony, sformatowany i poddany korekcie. Ma zostać złożony wniosek w Fundacji Kultury Śląska (Kulturwerk Schlesien) o przejęcie części kosztów tłumaczenia i druku. Dalsze wnioski o dofinansowanie zostały złożone w powiecie prudnickim i innych lokalnych gminach. Pozytywną informację zwrotną otrzymaliśmy z Białej, miasto wyraziło gotowość zakupu egzemplarzy

za 2000 PLN, a także ze Starostwa Powiatowego w Prudniku, które również wyraziło gotowość zakupu pewnej ilości egzemplarzy. Publikację zaplanowano na kwiecień 2022 r. Otrzymaliśmy już kilka referatów do drugiego tomu książki.

J. Preisner: „Wypędzenie z powiatu prudnickiego”: R. Wrobel poinformował, że otrzymano recenzję do manuskryptu i jest ona opracowywana przez autora. Dyrektor Muzeum Regionalnego w Prudniku, pan Dominiak, wyraził pozytywną opinię. Obecny tytuł brzmi „Losy Niemców z okolicy Prudnika w latach 1945-1948/Schicksal der Deutschen aus der Gegend von Neustadt/OS in den Jahren 1945-48 ”. R. Wrobel widzi 3 możliwości realizacji tłumaczenia książki na język polski: 1) J. Preisner wyjaśni z Muzeum Regionalnym w Prudniku możliwość pozyskania i sfinansowania tłumaczenia, 2) J. Preisner przedstawi Komisji swoją starszą wersję tłumaczenia, którą A. Smolarz podda odpowiedniej korekcie merytorycznej, 3) J. Preisner pozyska samodzielnie środki na przekład. Preisner zdecydował o wyborze wariantu 2.

A. Smolarz: „Życie i działalność misyjna o. Valéria Kirscha z Kórnicy”: Autorka w drodze wideokonferencji przedstawiła stan prac nad projektem książki. Ma się ona ukazać w wersji dwujęzycznej w serii pism krajoznawczych (Landeskundliche Schriftenreihe) wydawanych przez Komisję. Otwartą kwestią pozostaje jeszcze tłumaczenie na język niemiecki (zakres czasowy, koszty, finansowanie) oraz ogólne finansowanie projektu. Autorka pracuje nad wyjaśnieniem tych kwestii.

Herby i pieczęcie miejscowości powiatu prudnickiego: S. König przedstawił pomysł zbadania herbów i pieczęci miejscowości powiatu prudnickiego wraz z ich pochodzeniem i znaczeniem. W uzupełnieniu można również dokonać analizy tablic (tablice miejscowości itp.).

TEMAT 6: Plan wydarzeń

W terminie od 19 do 22 kwietnia 2022 r. (tydzień po Wielkanocy) zaplanowano „Tydzień historyczny”, program ma zostać przedstawiony w okólniku ukazującym się na początku nowego roku.

R. Wrobel zaproponował, aby kolejne Roczne Walne Zgromadzenie odbyło się w dniach 11-13 listopada 2022 r. w Northeim łącznie ze spotkaniem Prudniczan i uczestników z powiatu prudnickiego i powiatu Northeim a jego tytuł mógłby brzmieć „Wypędzenie i weryfikacja. Powiat prudnicki w latach 1945-1947”. Kolejne Roczne Walne Zgromadzenie odbyłoby się następnie w kwietniu 2023 r.

TEMAT 7: Pozostałe informacje

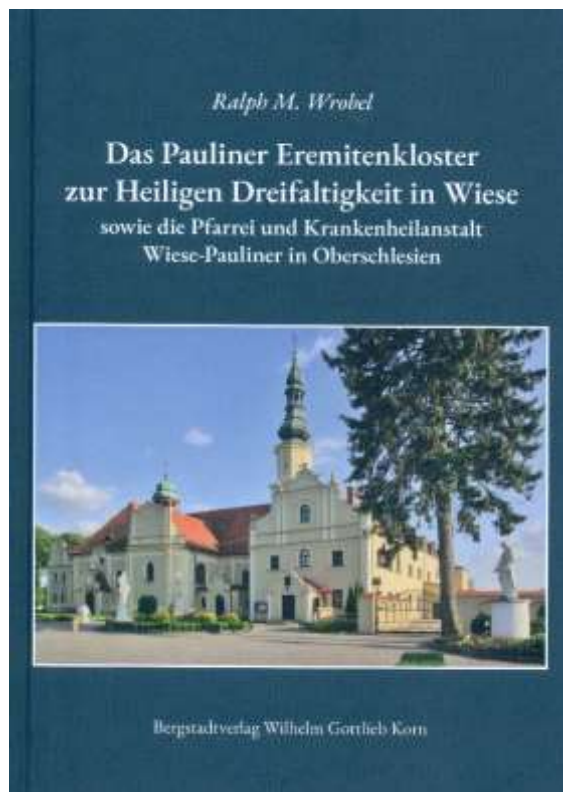
H. Młynaska z Głogówka ma na ukończeniu pozycję o siostrach Boromeuszkach z Głogówka. R. Wrobel zaproponował wsparcie w wysokości 100 EUR. Więcej Komisja nie jest w stanie obecnie zaproponować.

Neuerscheinungen / Nowości

Ralph M. Wrobel

Das Pauliner Eremitenkloster zur Heiligen Dreifaltigkeit in Wiese sowie die Pfarrei und Krankenheilanstalt Wiese-Pauliner in Oberschlesien

Bergstadtverlag, Görlitz 2021, 458 Seiten, 39,90 €

Im Görlitzer Bergstadtverlag ist ein neues wissenschaftliches Buch von Prof. Ralph M. Wrobel zum Kloster des Paulinerordens im oberschlesischen Wiese erschienen. Der Paulinerorden kam Ende des 14. Jahrhunderts aus Ungarn nach Polen, wo vom oberschlesischen Herzog Wladislaus II. von Oppeln (Opole) das berühmte Kloster in Tschenstochau (Częstochowa) errichtet wurde. Dass dieser Herzog auch ein Paulinerkloster „auf den Wiesen“ in seinem Oppelner Herzogtum neben der Stadt Oberglogau (Głogówek) gründete, ist hingegen weniger bekannt. Die Geschichte dieses oberschlesischen Klosters dauerte von seiner Gründung im Jahre 1388 bis zu seiner Aufhebung durch die Säkularisation im Jahre 1810, als Pfarrei und Krankenanstalt jedoch noch weit darüber hinaus. Seit Beginn des 21. Jahrhunderts ist das Kloster zudem wieder im Besitz des Paulinerordens.

In diesem Buch wird die Geschichte des Pauliner Eremitenklosters Wiese sowie seiner Nachfolgeinstitutionen, der Pfarrei und Krankenheilanstalt Wiese-Pauliner (Mochów Pauliny), ausführlich dargestellt. Dabei wird aus mikrohistorischer Perspektive auf die inneren Aspekte der Klostergeschichte

eingegangen. Den Schwerpunkt bildet die Untersuchung der inneren Verhältnisse des Klosters, angefangen bei der Ausstattung im Mittelalter, über die Struktur des Konvents hin zu den grundherrschaftlichen Verhältnissen und der Wirtschaftstätigkeit in der Blütezeit des Klosters im 17. und 18. Jahrhundert. Des Weiteren wird dargestellt, wie Klosterkirche und -gebäude nach der Aufhebung des Klosters weiter genutzt wurden, sowie wie die Paulinerinnen wieder zurückkehren konnten. Dadurch entsteht ein bunter Bilderbogen der oberschlesischen Alltagsgeschichte vom späten Mittelalter bis ins 21. Jahrhundert.

Ralph M. Wrobel

Klasztor Paulinów pod wezwaniem Trójcy Świętej na łące Maryi Panny oraz parafia i szpital na łąkach paulińskich

Bergstadtverlag, Görlitz 2021, 458 stron, 39,90 EUR

W wydawnictwie Bergstadtverlag z siedzibą w Görlitz ukazała się nowa pozycja naukowa autorstwa prof. Ralpa M. Wrobla dotycząca klasztoru paulińskiego w górnośląskim Mochowie. Zakon Paulinów przybył pod koniec XIV wieku z Węgier do Polski, skąd górnośląski książę Władysław II Opolczyk założył słynny klasztor w Częstochowie. Mniej znana jest jednak informacja, że ten sam książę założył klasztor pauliński „na łąkach” w Księstwie Opolskim w okolicy miasta Głogówek. Historia górnośląskiego klasztoru obejmowała okres od jego założenia w 1388 roku do rozwiązania wskutek sekularyzacji w 1810 roku, jako parafii i szpitala obejmowała okres znacznie dłuższy. Od początku XXI wieku klasztor znajduje się ponownie w rękach zakonu paulińskiego.

W książce kompleksowo przedstawiono historię klasztoru paulińskiego w Mochowie oraz instytucje, które powstały na jego miejscu, jak parafia czy szpital w Mochowie-Pauliny. W mikrohistorycznej perspektywie zwrócono uwagę na wewnętrzne aspekty historii klasztoru. Główny nacisk postawiono na badania nad wewnętrznymi stosunkami klasztoru, począwszy od wyposażenia w średniowieczu, poprzez strukturę konwentu aż do stosunków ziemskich i współzależności gospodarczych w okresie rozkwitu klasztoru w XVII i XVIII wieku. Dodatkowo przedstawiono, w jaki sposób kościół i budynki klasztorne po rozwiązaniu klasztoru były dalej wykorzystywane, a także, w jaki sposób możliwy był powrót mnichów paulińskich. W ten sposób przedstawiono kolorowy obraz historii codziennej Górnego Śląska od późnego średniowiecza do XXI wieku.

Digitale Bibliothek der HKKNOS/Cyfrowa biblioteka HKKNOS

Bezüglich der Entwicklung einer Digitalen Bibliothek der HKKNOS auf ihrer Homepage konnten inzwischen Gespräche mit verschiedenen Institutionen (Stiftung Haus Oberschlesien, Archiv für Geschichte Schlesiens, Verein für Geschichte Schlesiens, Peter Lang Verlag, Stiftung Kulturwerk Schlesien) geführt werden. Alle Institutionen haben die Erlaubnis zur digitalen Veröffentlichung der Aufsätze, an denen sie Rechte haben, erteilt. Damit steht der Weg zur Digitalen Bibliothek offen. Zuerst werden dort die aus diesen Publikationen stammenden Aufsätze der Mitglieder A. Smarzly, H. Młynarska und R. Wrobel veröffentlicht. Dies geschieht jeweils als PDF mit einem Deckblatt, aus dem die bibliographischen Daten hervorgehen.

Alle anderen Mitglieder, die zur Geschichte des Kreises Neustadt/OS Aufsätze oder Bücher publiziert haben, werden gebeten, diese als PDF zur Verfügung zu stellen und ggf. im Vorfeld die Rechte für die Online-Publikation zu klären. Mittelfristig sollen auch die Bücher der Landeskundlichen Schriftenreihe der HKKNOS, sofern sie ausverkauft sind, hier publiziert werden. Auf diese Weise hoffen wir, unsere Publikationen zur Geschichte des Kreises Neustadt/OS deutlich besser zugänglich machen und auf diese Weise besser verbreiten zu können.

W związku z rozwojem biblioteki cyfrowej na stronie internetowej HKKNOS, rozpoczęto rozmowy w niektórymi instytucjami (fundacja Haus Oberschlesien/Stiftung Haus Oberschlesien, Archiwum Historii Śląska/Archiv für Geschichte Schlesiens, Śląskie Towarzystwo Historyczne/Verein für Geschichte Schlesiens, wydawnictwo Peter Lang/Peter Lang Verlag, Fundacja dla Kultury Śląska/Stiftung Kulturwerk Schlesien). Wszystkie instytucje wyraziły zgodę na cyfrowe udostępnienie publikacji, do których posiadają prawa. Tym samym otwarto drogę do cyfryzacji biblioteki. W pierwszej kolejności zostaną opublikowane eseje członków A. Smarzłego, H. Młynarskiej i R. Wrobla. Publikacja nastąpi w formacie pliku PDF ze syroną tytułową, z której można pobrać dane bibliograficzne.

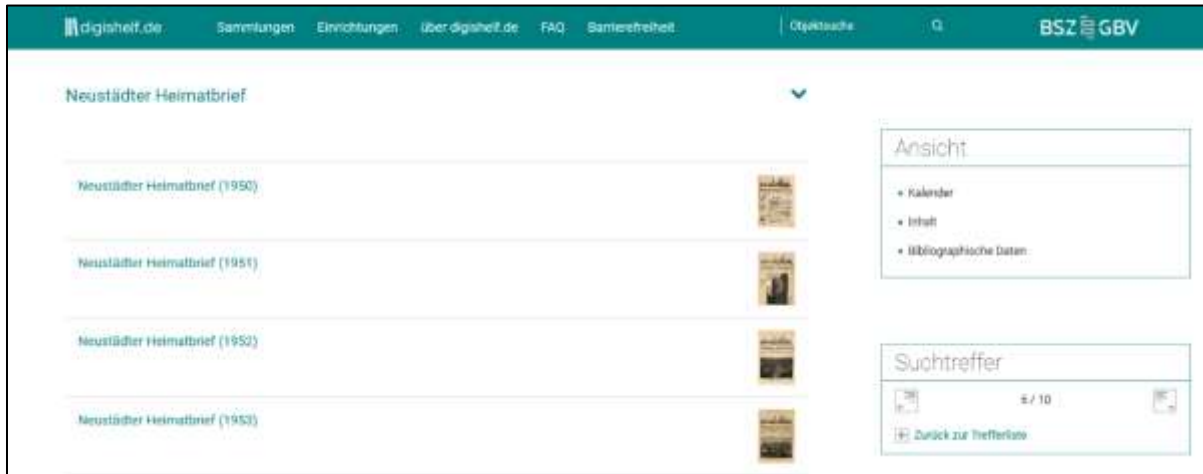
Wszyscy pozostali członkowie, którzy publikowali na temat historii powiatu prudnickiego są proszeni o udostępnienie publikacji w formacie PDF i ewentualne wyjaśnienie kwestii praw do publikacji online. W najbliższym czasie powinny również zostać opublikowane książki z serii czasopism krajoznawczych (Landeskundliche Schriftenreihe) HKKNOS, o ile zostały wyprzedane. W ten sposób mamy nadzieję na udostępnienie szerszej publiczności publikacji dotyczących historii powiatu prudnickiego.

The image shows a sample cover page for a digital library entry. It features the logo of the Historical Commission for the Kreis Neustadt/OS e.V. (Komisja Historyczna Powiatu Prudnickiego) and a map of the region. The title of the work is 'Erinnerungen an den Pädagogen und Organisten Joseph Schittko aus Friedersdorf' by Henryka Młynarska. The page includes a suggested citation in German, Polish, and English. It also mentions the permission of Peter Lang Verlag. At the bottom, there are three columns of text: 'Besonder-Auflagebedingungen' (Special edition conditions), 'Warunki wydania w cyfrowej Bibliotece' (Conditions of publication in the digital library), and 'Terms of use'. The website address www.hkknos.eu is provided at the bottom left.

Beispiel für das Deckblatt der „DigBib“ /
Przykład strony tytułowej „DigBib“

Neues aus dem Haus Oberschlesien / Nowości z Haus Oberschlesien (Dom Górnos Śląski)

Digitalisierungsprojekt „Heimatbriefe“ abgeschlossen! Zakończono projekt cyfryzacji serii „Heimatbriefe“!

Nun sind auch die Jahrgänge 1950 bis 1991 des Neustädter Heimatbriefes komplett öffentlich online einsehbar. Die Stiftung Haus Oberschlesien hat im Rahmen eines großen Digitalisierungsprojektes auch den NHB neu gescannt und online gestellt. Daneben findet man auch den Leobschützer Heimatbrief oder das Neisser Kultur- und Heimatblatt sowie viel mehr. Hier der Link:

https://www.digishelf.de/suche/-/%28IS-WORK%3Atrue+OR+ISANCHOR%3Atrue%29+AND+FACET_DV_OWNER%3AOberschlesischesU005C+Landesmuseum/1/SORT_YEARPUBLISH/DOCSTRCT%3Aperiodical/

Wszystkie roczniki od 1950 do 1991 roku czasopisma „Neustädter Heimatbrief” są dostępne do wglądu online. Fundacja Haus Oberschlesien (Dom Górnos Śląski) w ramach dużego projektu cyfrowego na nowo zeskanowała „Neustädter Heimatbrief” i udostępniła online. Dodatkowo znaleźć można też czasopismo „Leobschützer Heimatbrief” oraz „Neisser Kultur- und Heimatblatt”. Poniżej umieszczono link:

https://www.digishelf.de/suche/-/%28ISWORK%3Atrue+OR+ISANCHOR%3Atrue%29+AND+FACET_DV_OWNER%3AOberschlesischesU005C+Landesmuseum/1/SORT_YEARPUBLISH/DOCSTRCT%3Aperiodical/

Herausgeber/Wydawca:

Historische Kommission für den Kreis Neustadt/Oberschlesien e.V.

Komisja Historyczna Powiatu Prudnickiego

p.Adr. Ralph Wrobel, Martinskloster 13, 99084 Erfurt

ralph.wrobel@hkknos.de – www.hkknos.de

Bankverbindung/Dane konta bankowego:

Bank: Sparkasse Gütersloh-Rietberg

IBAN: DE70 478500650008014467

BIC: WELADED1GTL